

KlachtenCommissie Onvrijwillige Zorg (KCOZ)

Beslissing inzake de klacht van
<naam klager> over
Stichting Middin

DE PROCEDURE

De Klachtencommissie Onvrijwillige Zorg (hierna kortheidshalve aangeduid als de commissie) heeft kennisgenomen van de klacht van de <naam klager> (hierna te noemen klager of cliënt).

Het klachtschrift is op 8 mei 2026 door de Cliëntvertrouwenspersoon Wzd (CVP Wzd) naar de commissie gestuurd ter behandeling. De commissie heeft de stichting Middin (verder ook te noemen: de zorgaanbieder of de verweerder) de gelegenheid gegeven om schriftelijk op de klacht te reageren. De commissie heeft het verweerschrift met stukken op 15 mei 2026 ontvangen. Op 29 mei 2026 is op verzoek van de commissie nog een stuk nagestuurd. Partijen hebben kennisgenomen van elkaars stukken.

De hoorzitting vond plaats op 2 juni 2026. De hoorzitting is pas op 2 juni gepland omdat op voorhand na het lezen van de klacht niet duidelijk was of er sprake was van onvrijwillige zorg en of de commissie wel bevoegd was om de klacht in behandeling te nemen. Doordat de commissie vervolgens nadere vragen aan partijen heeft gesteld, is duidelijk geworden dat er sprake is van onvrijwillige zorg. De commissie heeft een online zitting gehouden ter bespreking van de klacht. Aan de online zitting namen deel: klager en <naam> (CVP Wzd) en namens de zorgaanbieder mevrouw <naam> (zorgmanager), <naam> (gedragsdeskundige) en <naam> (regiodirecteur).

FEITEN EN OMSTANDIGHEDEN

De commissie gaat op grond van de schriftelijke stukken en hetgeen ter zitting naar voren is gebracht uit van de volgende feiten.

De klager heeft een matig verstandelijke beperking en is vrijwillig opgenomen op de <naam locatie > van de zorgaanbieder. Deze locatie is een Wzd geregistreerde locatie. De klager heeft een curator. De curator is op de hoogte van deze klacht maar is op verzoek van de klager niet betrokken bij de zitting. Of de curator de klacht ondersteunt is niet bekend, maar is niet te verwachten gezien de inhoud van de klacht.

DE KLACHT

Klacht 1: Het aanbrengen van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten die tot gevolg hebben dat betrokkene iets moet doen of nalaten waaronder begrepen communicatiemiddelen (artikel 2 lid 1 sub h Wzd)

De curator heeft in juli 2024 besloten dat de identiteitskaart (ID) van de klager moest worden ingenomen om misbruik door anderen te voorkomen. De zorgaanbieder heeft vervolgens de ID van klager ingenomen en in de kluis bewaard. De klager is het er niet mee eens dat hij niet in het bezit is van zijn ID. Wel heeft hij een papieren afschrift van zijn ID waarbij het BSN-nummer is afgeschermd. Omdat hij niet in het bezit was van de ID kon hij destijds twee keer niet stemmen bij het stembureau. Hij vindt dat hij in zijn autonomie is beperkt en wil graag zijn ID terug. Volgens klager blijkt uit het dossier niet waarom er sprake is van ernstig nadeel is, of er minder ingrijpende alternatieven zijn overwogen, of het stappenplan Wzd is gevolgd en of de Wzd-functionaris betrokken is.

Verzoek tot schadevergoeding

Klager eist ook een schadevergoeding voor elke dag dat de maatregel niet is opgenomen in het zorgplan.

HET VERWEER

Klacht 1: Het aanbrengen van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten waaronder begrepen communicatiemiddelen (artikel 2 lid 1 sub h Wzd)

Op verzoek van de curator is de ID van klager in bewaring genomen in de kluis van de locatie. Dit verzoek is gedaan met het doel de ID veilig te stellen, vanwege het grote risico op misbruik. Zo is bijvoorbeeld met de ID van klager voor 800 euro aan taxiriten gedeclareerd in een half jaar tijd en heeft niet de klager maar een ander gebruik gemaakt van deze ritten. De ID is opgeborgen in de kluis op kantoor, waarbij toegang is geregeld conform de geldende procedures binnen de organisatie. Indien de klager of curator het document nodig heeft, wordt dit op verzoek beschikbaar gesteld. De klager heeft wel een kopie van zijn ID waarbij het BSN-nummer is weggelakt.

De zorgaanbieder erkent dat klager twee keer niet in staat is geweest te stemmen en dat dit gedeeltelijk aan hun handelen is toe te schrijven. De eerste keer (in oktober 2025) is de ID niet aan hem meegegeven, waar wel in de procedure staat beschreven dat hij deze wel mee zou moeten krijgen bij bijvoorbeeld stemmen. Bij de tweede keer in 2026 is hem niet actief de kaart aangeboden op het moment van stemmen. De klager heeft hierdoor wellicht de indruk gekregen dat hij de kaart niet kon krijgen. De begeleiding ging er echter vanuit dat dit door klager zelf gevraagd zou worden als hij de ID nodig zou hebben. Dit is een

miscommunicatie en de zorgaanbieder vindt het vervelend dat dit is gebeurd. Had klager om het ID gevraagd, dan had hij die zeker gekregen.

Omdat lange tijd niet duidelijk was of klager zich verzette tegen het inleveren van zijn ID vanwege het wisselend beeld van verzet van klager was bij begeleiding verwarring en onduidelijkheid of er instemming of verzet was van de klager hiertegen. Klager mopperde wel eens dat hij graag zijn ID wilde maar na een gesprek hierover zag hij weer in dat het inderdaad beter was dat hij zijn ID moest laten opbergen. Blijkbaar heeft de klager daarentegen wel vaker met de curator hierover gesproken het hier niet mee eens te zijn en ook met de CVP Wzd. De zorgaanbieder had graag gezien dat de curator dit verzet ook met de zorgaanbieder had gedeeld. De zorgaanbieder erkent achteraf gezien dat ze de maatregel te laat heeft aangemerkt als onvrijwillige zorg. Toen de signalen van verzet bij de zorgaanbieder bekend werden, is de maatregel onvrijwillige zorg in december 2025 opgenomen in het zorgplan en is deze maatregel goedgekeurd door de Wzd functionaris. Aanleiding van het opstellen van de maatregel onvrijwillige zorg waren de signalen van de CVP Wzd.

OVERWEGINGEN EN CONCLUSIES

De zorgaanbieder erkent in haar verweerschrift en tijdens de hoorzitting dat ze te laat heeft opgemerkt dat de klager zich verzette tegen het innemen van zijn ID. Doordat klager na uitleg en gesprek hierover telkens instemde met inname van zijn ID, is het gemopper van de klager niet goed geduid als verzet. Ook heeft de zorgaanbieder geen signalen gekregen van de curator dat de klager zich verzette tegen de inname van zijn ID. Pas toen de CVP Wzd aangaf bij de zorgaanbieder dat klager het niet eens was met de inname van zijn ID is er een maatregel onvrijwillige zorg opgesteld en is het stappenplan doorlopen.

De commissie geeft wel aan dat bij twijfel het zorgvuldiger is om eerder van verzet uit te gaan. Verder merkt de commissie op dat het niet onderkennen van verzet ook deels te wijten is aan het feit dat de curator het verzet van de klager niet heeft gedeeld met de zorgaanbieder. De curator heeft hier wel een taak om de zorgaanbieder hiervan op de hoogte te stellen

De commissie heeft het stappenplan Wzd beoordeeld en acht voldoende beschreven wat het ernstig nadeel is, dat er een alternatief is overwogen (een papieren ID met doorhalen van het BSN-nummer en de klager kan wel op verzoek zijn ID meekrijgen indien nodig). Gelet op het misbruik dat zich heeft voorgedaan is de maatregel ook proportioneel. Er is een goedkeuring van de Wzd-functionaris. Wel ontbreekt het aan een duidelijk afbouwplan. Er moet meer geconcretiseerd worden in stapjes hoe de klager beter om kan gaan met situaties waardoor er minder misbruik van hem kan worden gemaakt zodat hij wellicht in de toekomst weer zijn ID terugkrijgt en hierdoor meer autonomie krijgt over zijn leven. De zorgaanbieder en de klager hebben samen met de CVP Wzd en curator op zeer korte termijn

een MDO en zullen de punten die in deze hoorzitting aan de orde zijn geweest meenemen. De commissie vindt het een gemiste kans dat het plannen van een overleg met de klager, CVP Wzd en curator zo lang op zich heeft laten wachten dat die bespreking pas na de zitting plaatsvindt. Goed overleg had wellicht veel eerder tot goede afspraken en verheldering kunnen leiden. Als vertegenwoordiger van de cliënt heeft de curator daar een actieve rol in omdat de curator ook naast de cliënt dient te staan in de relatie met de zorgaanbieder. Nu lijkt de curator zich enkel boven de cliënt geplaatst te hebben.

BEOORDELING

De commissie oordeelt dat de klacht ongegrond is omdat voldaan is aan de eisen die de Wzd stelt aan het vastleggen en uitvoeren van de onvrijwillige zorg. De commissie onderkent dat met de kennis achteraf kan worden gesteld dat het verzet eerder had kunnen worden onderkend. Op het moment van handelen was het verzet echter onvoldoende duidelijk en kenbaar voor de zorgaanbieder. Daarbij speelt een rol dat de curator het verzet niet heeft doorgegeven en dat de cliënt na gesprekken telkens instemde met de geboden zorg. Onder deze omstandigheden kan niet worden geoordeeld dat het later vastleggen zodanig verwijtbaar is dat dit tot een gegrondverklaring van de klacht leidt.

Aan de beoordeling van de schadevergoeding komt de commissie niet toe omdat de klacht ongegrond is.

RECHTSMIDDEL

Partijen kunnen, binnen zes weken na de dag waarop de commissie deze beslissing aan partijen heeft medegedeeld (dat wil zeggen: binnen zes weken na de dag waarop partijen gemeld is dat zij deze beslissing kunnen downloaden van het netwerk van de KCOZ), een verzoekschrift indienen bij de rechter ter verkrijging van een beslissing over de klacht (zie artikel 56c Wet zorg en dwang).

Deze uitspraak is vastgesteld op 4 juni 2026 door de voorzitter van de KlachtenCommissie Onvrijwillige Zorg, de heer mr. C.W.M. Verberne (voorzitter) en de leden mw. dr. L. Verhaar (Orthopedagoog-Generalist en GZ-psycholoog) en mw. drs. G.L.C. van Heugten (Orthopedagoog-Generalist).

mr. C.W.M. Verberne
Voorzitter

mr. C.B.M.M. Hoegen-van Tiel
Secretaris

Dit is de geanonimiseerde versie van een uitspraak van de KCOZ. Conform artikel 56b, lid 7 Wzd maakt de KCOZ haar uitspraken openbaar 'in zodanige vorm dat deze niet tot personen herleidbaar zijn, behoudens voor zover het de zorgaanbieder betreft'. De KCOZ maakt haar uitspraken openbaar door deze op de website van de KCOZ te publiceren.